

Forventer vi stadig et fald i renten?	1
Rentestrategi.....	2

Forventer vi stadig et fald i renten?

Verdensmarkedet for handel og de finansielle markeder er aktuelt inde i en voldsomt usikker periode og derfor også umulig at forudsige. Der er i øjeblikket så mange politiske udmeldinger, særligt fra USA.

Det er tydeligt, at Europa og resten af verden skal bidrage til at gøre USA ”Great again” - og det på Donald Trumps betingelser. Uforudsigelighed i verdensordenen er blevet en præmis, vi må leve med.

Varslet told fra den amerikanske regering samtidig med varsling om kommende recession i den amerikanske økonomi har givet nogle voldsomme bølgeskulp på aktiemarkedet, som har medført bekymringer for den amerikanske økonomis styrke.

USA’s indførelse af told på importerede varer vil formentlig medføre en tilsvarende told på den eksport, som USA er så afhængig af. Da USA har en betydelig gældsbyrde, vil en handelskrig formentlig sætte en truende recession yderligere i pres.

Kan politikere styre de helt grundlæggende økonomiske strukturer? Ja måske i en periode, men på lang sigt vil det altid være den realøkonomiske situation, der er gældende for den økonomiske udvikling.

I de tidligere ØkonomiNyt har vi opstillet nedenstående tabel omkring vækst, inflation og rente. Denne tabel har vi igen aktualiseret med den nyeste viden.

	Vækst i BNP	Inflation	Cibor3-renten
2020	0,8%	0,6%	- 0,31%
2021	4,9%	1,5%	- 0,21%
2022	0,4%	7,7%	+0,52%
2023	1,9%	3,4%	+3,60%
2024	1,9%	1,4%	+3,48%
Aktuelle tal	1,9%	1,9%	+2,45%
Prognose for 2025	0,9% (ECB)	2,3%(ECB)	+2,06%(Nykredit)

Den europæiske vækst er stadig lav, samtidig med at Europa bøvler med inflation. Særligt Tyskland er udfordret, men også Frankrig trækker i den forkerte retning. For Danmark er de økonomiske nøgletal heller ikke prangende. I Danmark bøvler vi også med en inflation, der er på kanten af det ønskelige.

Særligt udviklingen i inflationen påvirker rentens udvikling, men også en række andre faktorer påvirker renten og dermed prisen for penge. Rigelighed af penge sænker renten. Idet Tyskland ønsker at løfte gældsloftet for at sætte gang i sin økonomi, kan det medføre, at der igen pumpes penge ud markedet.

Ser vi isoleret på de økonomiske nøgletal, må vi forvente, at renten fortsat vil vise en faldende tendens. Selvom vi over vinteren har set et aftagende fald i renten, er renten i marts måned igen begyndt at falde. Spørgsmålet er blot, hvor langt ned renten vil falde.

Ifølge de seneste renteprognoser vil en cibor3 indenfor de næste 12 måneder falde til 1,35% og en F3 vil falde til 1,95%. Disse prognoser er naturligvis forbundet med betydelig usikkerhed. Vi kan godt forestille os, at de kunne blive aktuelle for den danske rente, men næppe for den europæiske rente, der formentligt vil ligge noget over den danske rente.

Spørgsmålet er derfor, hvordan vi udnytter et givent rentefald bedst muligt i landbruget.

Rentestrategi

I de første regnskabsprognoser, der er dannet for 2024 og i de efterfølgende regnskaber, der dannes, kan vi tydeligt se, at rentebelastningen er på sit højeste i 2024. Renten på Cibor3 toppede i oktober måned 2023 på 3,96. Rentefaldet på denne Cibor3 indtrådte i maj måned 2024 og er siden sit toppunkt faldet med 1,5%.

De fleste regnskaber, vi afslutter, viser en for høj rentebelastning i forhold til landbrugets indtjeningssevne. Dette kan formentlig skyldes for stor gæld, særligt for meget bankgæld. Men generelt har landbruget en rimelig rigtig sammensætning af lån i realkredit og en driftskredit tilkøbt denne realkredit.

Da de fleste landbrug blev for rentefølsomme i 2024, betyder det også, at renten på realkreditlån skal helt eller delvist lægges om i en mere rentesikker finansiering, dette for at dæmme op mod en senere rentestigning.

Det er derfor vigtigt at lægge sig en individuel rentestrategi, således at landbruget kan stå imod uro på det finansielle marked.

Hvis det er muligt at opnå en gennemsnitsbetalt rente på 2,0 til 2,5%, er det at foretrække, således at man eventuelt kan lægge sig i en position, hvor renten følges nedad og låses trinvist.

En sådan rentestrategi bør planlægges og følges, og det må forventes at tage en rum tid at sikre en fast lav rente.

Økonomi og Regnskab vil derfor anbefale, at der fastlægges en rentestrategi på driftsniveau, og vi står gerne til rådighed for drøftelser af dette arbejde.

Økonomi og Regnskab.